

Wrocławskie
Studia
Wschodnie

22 (2018)

Wrocławskie Studia Wschodnie

Rocznik 22

Ośrodek Badań Wschodnich
Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Wrocławskiego
oraz
Zakład Narodowy imienia Ossolińskich

Komitet Redakcyjny
ANTONI KUCZYŃSKI (redaktor naczelny)
PIOTR CICHORACKI
ADOLF JUZWENKO
EUGENIUSZ KŁOSEK
ROŚCISŁAW ŻERELIK

Wrocławskie Studia Wschodnie

---

22 (2018)

Wrocław 2018
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Rada Naukowa

Władimir Barysznikow (Sankt Petersburg), Wiesław Caban (Kielce), Jan Malicki (Warszawa),
Oleksy Suchyj (Lwów), Aleksander Wabiszczewicz (Brześć), Zbigniew Wójcik (Warszawa)

Recenzenci współpracujący z „WSW”

Wiktor Borisienko, Wiesław Caban, Edward Czapiewski, Joanna Dufrat, Albin Głowacki,
Grzegorz Hryciuk, Paweł Jaworski, Maria Kalczyńska, Krzysztof Kawalec,
Janusz Kupeczak, Jan Malicki, Maciej Mróz, Jerzy Leszek Olszewski, Bronisław Pasierb,
Franciszek M. Rosiński OFM, Jarosław Syrynk, Wiktoria Śliwowska, Elżbieta Trela-Mazur,
Zbigniew Wójcik, Rościsław Żerelik

Acta Universitatis Wratislaviensis No 3843

Publikacja dofinansowana przez Zakład Narodowy imienia Ossolińskich,
Instytut Historyczny i Katedrę Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Wrocławskiego

Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o., Wrocław 2018

ISSN 0239-6661

ISSN 1429-4168

Nakład: egz. 170

Czasopismo jest indeksowane w bazach czasopism naukowych:
Czasopisma Naukowe w Sieci (CNS)
i The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)

Wersją podstawową Czasopisma jest wersja drukowana

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel. 71 3752885, e-mail: marketing@uwur.com.pl

Adres Redakcji: ul. Szewska 50/51, 50-139 Wrocław
Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego
tel. 71 3752719, fax 71 3430553, katetno@uni.wroc.pl

Spis treści

Artykuły

JACEK SZYMALA, Zarys historii wizualnej siedemnastowiecznego Smoleńska	9
KOICHI INOUE, Japońska linia rodu Piłsudskich. Część I. Chuhsamma oraz jej rodzina na Sachalinie	25
NATALYA ABLAZHEY, LARISA SALAKHOVA, Репатрианты-андерсовцы в Иркутской ссылке	61
MALGORZATA DZIURA, Na wschodzie biją dzwony	77
TOMASZ LANDMANN, Wybrane dziedziny aktywności Francuskiej Misji Wojskowej w Polsce w latach 1919–1921 ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu wojny polsko-bolszewickiej	97
KATARZYNA MICHAŁEWICZ, Relacje Polonii harbińskiej z ludnością chińską w latach 1932–1937	113
IWONA KABZIŃSKA, Czy mówienie o „wygaszeniu” zainteresowania badaczy Polakami w przestrzeni poradzieckiej jest uzasadnione?	133

Miscellanea

MALGORZATA KRÓL, Gustaw Zieliński, jakiego nie znamy: „największy nieprzyjaciel interesów” — dziedzic Skępego (epizod z biografii)	153
ANDRZEJ TICHOMIROW, Litwa i Litwini w pracach historyka Michaiła Kojalowicza (1828–1891)	165
OKSANA POLYANSKAYA, Деятельность поляков-членов Троицкосавско-Кяхтинского Отделения Русского географического общества по изучению монгольских народов	179
ALEKSANDR IVANOV, SERGEY KUZNETSOV, Польская тема на страницах «Сибирской ссылки»	195
TATIANA VASILCHENKO, Депортация польских граждан на Европейский Север СССР как компонент национальной политики	203
MARIA DOMAŃSKA-NOGAJCZYK, TOMASZ WÓJCIK, Seria wydawnicza: <i>Kresy w Polskich Pamiętnikach i Listach 1795–1918</i> — omówienie	211
MALGORZATA RUCHNIEWICZ, Historiografia niemiecka wobec Wołynia w 1943 roku i stosunków polsko-ukraińskich w latach II wojny światowej (badania ostatnich dwóch dekad)	229
LENA KALETOWA, Skalpel, trzy tysiące położeń i wschodnie dywany	241
DANUTA NESPIAK, Tadeusz Ostrowski	253

Recenzje

SERGIUSZ LEOŃCZYK, <i>Polskie osadnictwo wiejskie w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku</i> , (Wojciech Olszewski)	271

Fundamentalne dzieło o złotych latach polonistyki lwowskiej. Mariusz Chrostek, <i>Złote lata polonistyki lwowskiej (1919–1939)</i> , (Bogusław Bednarek)	275
WŁADYSŁAW MASIARZ, <i>Wierszyna. Polska wieś na Syberii Wschodniej 1910–2010. Z dziejów dobrowolnej migracji chłopów polskich na Syberię na przełomie XIX i XX wieku</i> , (Michał Głuszkowski)	286
Dziewczyny z Syberii — Polki z charakteru. Anna Herbach, <i>Dziewczyny z Syberii</i> , Seria: <i>Prawdziwe historie</i> , (Regina Madej-Janiszek)	291
ALBIN GŁOWACKI, <i>Na pomoc zesłańczej edukacji. Działalność wydawnicza Komitetu do Spraw Dzieci Polskich w ZSRR (1943–1946)</i> , (Elżbieta Treła-Mazur)	293
<i>W kręgu tradycji kulturowych środkowo-wschodniej Europy. Tom poświęcony pamięci prof. Edwarda M. Pietraszka</i> , (Małgorzata Dziura)	296

Kronika

X Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polscy odkrywcy, badacze, eksploratorzy Syberii oraz Azji Środkowej (XIX–początek XX wieku)”, Pułtusk 2017 (Agnieszka Kaniewska)	303
Międzynarodowa konferencja pt.: „Dni, które wstrząsnęły światem? Rewolucje w Imperium Rosyjskim w 1917 roku (przebieg, konsekwencje, pamięć)”. Wrocław, 30 listopada–1 grudnia 2017 roku (Dorota Michałuk)	308
Jubileusz osiemdziesięciolecia urodzin prof. dr. hab. Sławoja Szynkiewicza (Iwona Kabzińska)	313
Pamięć o Bronisławie Piłsudskim. Odsłonięcie posągu polskiego etnografa w Żorach (Michał Bronowicki)	321